

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ เพื่อจัดทำเขตการใช้ที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน ปีการผลิต 2555 จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการวางแผนการใช้ที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จำแนกผลการศึกษาเป็นรายภาคดังนี้

ภาคใต้ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรมีอายุเฉลี่ยประมาณ 53 ปี นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 98.82 ส่วนที่เหลือนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 98.82 ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.76 คนต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน มีที่ดินถือครองในปีการผลิต 2555 เฉลี่ย 24.15 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองเฉลี่ย 22.74 ไร่ต่อครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 94.17 ของที่ดินที่ถือครองทั้งหมด หนังสือสำคัญในที่ดินส่วนใหญ่เป็นโฉนด รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 และ น.ส.3 ครัวเรือนเกษตรร้อยละ 24.02 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด มีการกู้ยืมเงิน มีหนี้สินเฉลี่ย 110,814.96 บาทต่อครัวเรือน

ครัวเรือนเกษตรทุกครัวเรือนมีปัญหาทั้งทางด้านการผลิตทางการเกษตร ปัญหาที่ประสบมีหลากหลาย เช่น ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาผู้รับซื้อเอปรีียบและปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการครองชีพเฉลี่ยร้อยละ 61.42 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด ปัญหาที่ประสบ เช่น ปัญหาสินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูง ปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและปัญหาสุขภาพไม่แข็งแรง เป็นต้น

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ มีครัวเรือนเกษตรร้อยละ 93.31 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือทางด้านการผลิตทางการเกษตร โดยส่วนใหญ่ต้องการให้ช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาต่ำกว่าท้องตลาด รองลงมาต้องการให้มีการประกันรายได้ของเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมัน และต้องการให้มีการประกันราคาผลผลิต ส่วนด้านการครองชีพมีร้อยละ 44.09 ของครัวเรือนเกษตรต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐควบคุมราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ รองลงมาต้องการให้มีการจัดสร้างและซ่อมแซมถนน ตลอดจนต้องการให้รัฐช่วยจัดสร้างเพื่อการอุปโภคและบริโภค

ทัศนคติของครัวเรือนเกษตรทางด้านการเพิ่มผลผลิต ครัวเรือนเกษตรส่วนใหญ่มีความคิดว่าการเพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี รองลงมามีความเห็นว่าควรเพิ่มปริมาณฮอร์โมนและเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนอาชีพการเกษตรไปสู่อาชีพนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 97.64 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดไม่คิดที่จะเปลี่ยน โดยมีเหตุผลแตกต่างกันไป เช่น เป็นอาชีพหลักของครัวเรือน มีพื้นที่ดินที่เหมาะสมอยู่แล้ว และอายุมากแล้ว

ครัวเรือนเกษตรมีเนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 10.84 ไร่ต่อครัวเรือน เป็นเนื้อที่ให้ผลผลิตแล้วเฉลี่ย 9.81 ไร่ต่อครัวเรือน เนื้อที่ยังไม่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 1.04 ไร่ต่อครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 90.45 และ

ร้อยละ 9.55 ของเนื้อที่เพาะปลูก พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมใช้ปลูกส่วนใหญ่ใช้พันธุ์เทเนอร์่า รองลงมาใช้พันธุ์สุราษฎร์ธานี 2 และพันธุ์คอสตารีก้า

การใช้ปัจจัยการผลิต จากผลการศึกษา ปาล์มน้ำมันภาคใต้ จำแนกพื้นที่เพาะปลูกตามความเหมาะสมทางกายภาพของพื้นที่ดินเป็น 5 ระดับ ได้แก่ พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) ปานกลาง (S2) และเล็กน้อย (S3) พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S1M) และพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S2M)

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) ปานกลาง (S2) และเล็กน้อย (S3) ทุกระดับความเหมาะสมดังกล่าวมีการใช้ดินพันธุ์เฉลี่ยประมาณ 22 ดันต่อไร่ มีการใช้ปุ๋ย ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพ ปาล์มฯ ที่ปลูกบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง (S2) ใช้ปุ๋ยเคมีมากที่สุด รองลงมาเป็นปาล์มฯ ที่ปลูกบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) และสูง (S1) มีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 112.64 99.70 และ 96.45 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับชีวภาพชนิดน้ำ มีการใช้ทั้ง 3 ระดับความเหมาะสมของดิน แต่ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดหรือชนิดผงและปุ๋ยคอก มีการใช้เฉพาะปาล์มที่ปลูกบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) และปานกลาง (S2) ปุ๋ยหมักมีการใช้ในปริมาณเล็กน้อย (0.69 ลิตรต่อไร่) ในปาล์มฯ ที่ปลูกบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) วัสดุปรับปรุงดินและสารป้องกันและปราบศัตรูพืชมีการใช้เฉพาะปาล์มฯ ที่ปลูกบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) ในปริมาณเฉลี่ย 1.72 กิโลกรัมต่อไร่ และ 0.04 ลิตรต่อไร่ ตามลำดับ ฮอร์โมนและยาปราบวัชพืชพบว่ามีการใช้กับทุกสภาพพื้นที่ในปริมาณเพียงเล็กน้อย น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นปาล์มฯ ที่ปลูกบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) มีการใช้มากที่สุด รองลงมาบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) และปานกลาง (S2) ในปริมาณเฉลี่ย 1.12 0.73 และ 1.00 ลิตรต่อไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยการผลิตที่สำคัญอีก 2 ปัจจัย คือแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักร มีการใช้ในปริมาณใกล้เคียงกันทั้ง 3 สภาพพื้นที่ โดยแรงงานคนใช้ในปริมาณเฉลี่ย 4.08 3.80 และ 3.69 คนต่อวันต่อไร่ ตามลำดับ แรงงานเครื่องจักรใช้ในปริมาณเฉลี่ย 3.08 3.49 และ 3.89 ชั่วโมงต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูงซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S1M) และพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลางซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S2M) การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการสรุปตามข้อมูลที่ได้ ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ได้ไม่ครบทุกช่วงอายุ ดังนี้ พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมทั้ง 2 พื้นที่ที่มีการใช้ดินพันธุ์เฉลี่ยประมาณ 22 ดันต่อไร่ มีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 131.28 ในบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูงซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S1M) และ 119.35 บริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลางซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S2M) ใช้ปุ๋ยชีวภาพชนิดน้ำทั้ง 2 สภาพพื้นที่ปริมาณเฉลี่ย 7.52 และ 0.21 ลิตรต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดหรือผงมีการใช้เฉพาะพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลางซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง (S2M) ปริมาณเฉลี่ย 39.84 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยคอกมีปริมาณการใช้เฉลี่ย 70.36 และ 126.34 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการใช้ฮอร์โมน สารป้องกันและปราบวัชพืช สารป้องกันและปราบศัตรูพืชในปริมาณ

เพียงเล็กน้อย มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 1.87 และ 1.85 ลิตรต่อไร่ มีการใช้แรงงานคนเฉลี่ย 4.47 และ 4.68 คนต่อวันต่อไร่ ตามลำดับ และมีการใช้แรงงานเครื่องจักร ปริมาณเฉลี่ย 5.74 และ 3.87 ชั่วโมงต่อไร่ ตามลำดับ

ต้นทุนการผลิต ผลผลิต มูลค่าผลผลิตและผลตอบแทนการผลิต สรุปในภาพรวมโดยเฉลี่ยทุกช่วงอายุที่สุ่มเก็บข้อมูล ของแต่ละสภาพความเหมาะสมทางกายภาพของดิน(บางพื้นที่ได้ข้อมูลไม่ครบช่วงอายุ) สำหรับราคาผลผลิตใช้ค่าเฉลี่ยของภาคใต้ที่ราคาเฉลี่ย 3.66 บาทต่อกิโลกรัม

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง(S1) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 4,143.86 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 10,906.77 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 10,906.77 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,675.91 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,666.98 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 6,055.91 5,157.33 และ 3,490.36 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง(S2) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 3,195.57 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,354.12 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 7,354.18 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,467.42 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,886.76 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,690.42 2,886.70 และ 999.94 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมเล็กน้อย(S3) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 2,753.38 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 7,198.12 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 7,416.88 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,836.92 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,579.96 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด และผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 2,176.33 และ 1,361.20 บาทต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ย 218.76 บาทต่อไร่

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S1M) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 3,199.76 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,711.13 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 7,962.58 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,063.64 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,898.94 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 6,718.24 5,647.49 และ 3,748.55 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S2M) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 3,080.68 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 7,516.87 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 8,171.42 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,553.22 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,618.20 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด และผลตอบแทนเหนือ

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 2,242.59 และ 963.65 บาทต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนเนื้อต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ย 654.55 บาทต่อไร่

ภาคกลาง หัวหน้าครัวเรือนเกษตรมีอายุเฉลี่ยประมาณ 55 ปี นับถือศาสนาพุทธทุกครัวเรือน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 58.82 ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรทั้งหมด มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.88 คนต่อครัวเรือน มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 15.71 ไร่ต่อครัวเรือน เป็นที่ดินของตนเองเฉลี่ย 12.06 ไร่ต่อครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.78 ของที่ดินที่ครัวเรือนเกษตรถือครองทั้งหมด ครัวเรือนเกษตรร้อยละ 47.06 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด มีหนี้สินซึ่งเกิดจากการกู้ยืมเฉลี่ย 142,058.82 บาทต่อครัวเรือน

ครัวเรือนเกษตรร้อยละ 94.12 มีปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร ปัญหาที่ประสบมีหลากหลาย เช่น ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ รองลงมาเป็นปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและปัญหาศัตรูพืชรบกวน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการครองชีพเฉลี่ยร้อยละ 70.59 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด ครัวเรือนเกษตรส่วนใหญ่ประสบปัญหาสินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูง รองลงมาคือปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และปัญหาสุขภาพไม่แข็งแรง

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ ผลการศึกษาพบว่าครัวเรือนเกษตรต้องการให้รัฐเข้ามาช่วยเหลือทางด้านการผลิตทางการเกษตรมากถึงร้อยละ 94.12 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด ความช่วยเหลือที่ต้องการ เช่น รัฐช่วยจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาต่ำกว่าท้องตลาด ต้องการให้มีการประกันรายได้ของเกษตรกร และต้องการให้มีการประกันราคาผลผลิต สำหรับความต้องการความช่วยเหลือทางด้านการครองชีพมีร้อยละ 29.41 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดที่ต้องการ ส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐจัดสร้างสถานพยาบาล รองลงมาต้องการให้มีการควบคุมราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ

ทัศนคติของครัวเรือนเกษตรทางด้านการเพิ่มผลผลิต ครัวเรือนส่วนใหญ่คิดว่าควรเพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี รองลงมาเห็นว่าการเพิ่มปริมาณปุ๋ยอินทรีย์และควรเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ ทุกครัวเรือนไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นเพราะส่วนใหญ่อาชีพการเกษตรที่ทำอยู่ปัจจุบันเป็นอาชีพหลักของครัวเรือน ประกอบกับไม่มีเงินลงทุนไปประกอบอาชีพใหม่ และบางครัวเรือนมีอายุมากแล้ว ไม่คิดที่จะเริ่มต้นประกอบอาชีพใหม่

ครัวเรือนเกษตรมีเนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 10.71 ไร่ต่อครัวเรือน เป็นเนื้อที่ให้ผลผลิตแล้วเฉลี่ย 8.29 ไร่ต่อครัวเรือน เนื้อที่ยังไม่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 10.42 ไร่ต่อครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 90.45 และร้อยละ 9.55 ของเนื้อที่เพาะปลูก เกษตรกรนิยมใช้พันธุ์คอมแพค พันธุ์สุราษฎร์ธานี 2 ในการเพาะปลูก

การใช้ปัจจัยการผลิต จากผลการศึกษาปาล์มน้ำมันภาคกลาง พื้นที่เพาะปลูกตามความเหมาะสมทางกายภาพของพื้นที่ดินมีเพียงบริเวณเดียว คือบริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S2M) สรุปโดยภาพรวมเฉลี่ยทุกช่วงอายุ ดังนี้ ใช้ดินพันธุ์เฉลี่ยประมาณ 24 ต้นต่อไร่ ใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดและปุ๋ยคอกเฉลี่ย 101.08 32.53 และ 324.81 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ วัสดุปรับปรุงดินเฉลี่ย 46.71 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชทั้งชนิดน้ำและผงเฉลี่ย 0.69 ลิตรต่อไร่ และ 0.23

กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 7.47 ลิตรต่อไร่ สำหรับแรงงานคนมีการใช้เฉลี่ย 3.64 คนต่อวันต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรมีการใช้เฉลี่ย 13.01 ชั่วโมงต่อไร่

ต้นทุนการผลิต ผลผลิต มูลค่าผลผลิตและผลตอบแทนการผลิต สรุปในภาพรวมโดยเฉลี่ยทุกช่วงอายุ พื้นที่ที่เหมาะสมซึ่งปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ ณ ปัจจุบัน มีพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S2M) เพียงพื้นที่เดียว สำหรับราคาผลผลิตใช้ค่าเฉลี่ยของภาคกลางที่ราคาเฉลี่ย 3.69 บาทต่อกิโลกรัม

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S2M) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 2,953.62 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 5,449.43 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 7,622.92 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,904.64 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,718.28 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 1,385.01 สำหรับผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ย 455.21 และ 2,173.49 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

ภาคตะวันออก หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยประมาณ 53 ปี นับถือศาสนาพุทธทุกครัวเรือน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 55.56 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.44 คนต่อครัวเรือน มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 81.96 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองมีหนังสือสำคัญในที่ดินส่วนใหญ่เป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 72.07 ไร่ต่อครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 91.41 ของเนื้อที่ถือครองของตนเองทั้งหมด ครัวเรือนที่ปลูกปาล์มภาคนี้ไม่ค่อยมีการกู้ยืม มีเพียงร้อยละ 11.11 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดมีการกู้ยืมโดยมีวงเงินกู้ยืมเฉลี่ย 42,777.78 บาทต่อครัวเรือน

ครัวเรือนเกษตรกรทุกครัวเรือนมีปัญหาทั้งทางด้านการผลิตทางการเกษตร ปัญหาที่ประสบมีหลากหลาย เช่น ปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงร้อยละ ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำและปัญหาภัยธรรมชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการครองชีพเฉลี่ยร้อยละ 88.89 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ปัญหาที่ประสบ เช่น ประสบปัญหาสินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูง รองลงมาคือปัญหาขาดสาธารณูปโภคพื้นฐานและปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เป็นต้น

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐทุกครัวเรือนต้องการความช่วยเหลือ โดยส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐช่วยจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต ต้องการให้มีการประกันราคาผลผลิตและรองลงมาต้องการให้มีการประกันรายได้เกษตรกร ส่วนด้านการครองชีพมีร้อยละ 77.78 ของครัวเรือนเกษตรกรต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐควบคุมราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ รองลงมาต้องการให้มีการจัดสร้างและซ่อมแซมถนน

ทัศนคติของครัวเรือนเกษตรกรทางด้านเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ทุกครัวเรือนคิดว่าควรเพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี รองลงมาเห็นว่าควรลงทุนขุดบ่อน้ำในไร่นาเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ และเปลี่ยน

พันธุ์ใหม่ ทุกครัวเรือนไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น โดยมีเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป เช่น เป็นอาชีพหลักของครัวเรือน มีที่ดินทำกินอยู่ มีอายุมากแล้ว และไม่มีความรู้ในอาชีพอื่น เป็นต้น

ครัวเรือนเกษตรมีเนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 24.36 ไร่ต่อครัวเรือน เป็นเนื้อที่ให้ผลผลิตแล้วเฉลี่ย 22.97 ไร่ต่อครัวเรือน เนื้อที่ยังไม่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 1.39 ไร่ต่อครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 94.30 และร้อยละ 5.70 ของเนื้อที่เพาะปลูก เกษตรกรนิยมใช้พันธุ์เทนอรา ในการเพาะปลูก

พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรนิยมใช้ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์เทนอราเฉลี่ยร้อยละ 94.44 ของครัวเรือนทั้งหมด รองลงมาใช้พันธุ์สุราษฎร์ธานี 2 และโกลเด้นท์เทนอราการใช้ปัจจัยการผลิต เป็นการสรุปผลการศึกษาปาล์มน้ำมันภาคตะวันออกในภาพรวมทุกช่วงอายุ ซึ่งจำแนกการวิเคราะห์ตามพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง (S1) ปานกลาง (S2) เล็กน้อย (S3) และพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S1M)

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง(S1) ปานกลาง (S2) และเล็กน้อย (S3) ทุกระดับความเหมาะสมดังกล่าวมีการใช้ต้นทุนเฉลี่ยประมาณ 22 ต้นต่อไร่ พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมทั้ง 3 ระดับมีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 85.17 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ด ปุ๋ยคอกมีการใช้บริเวณพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง(S1)และเล็กน้อย(S3)โดยปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดใช้ในปริมาณเฉลี่ย 10.21 และ 79.20 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนปุ๋ยคอกมีปริมาณการใช้เฉลี่ย 321.10 และ 314.61 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการใช้ฮอร์โมนทั้งชนิดน้ำและชนิดเม็ด สารป้องกันและปราบวัชพืช สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นพื้นที่ทั้ง 3 ระดับความเหมาะสมมีปริมาณการใช้เฉลี่ย 7.80 2.56 และ 2.82 ลิตรต่อไร่ ตามลำดับ มีการใช้แรงงานคนปริมาณเฉลี่ย 5.13 5.52 และ 3.58 คนต่อวันต่อไร่ ตามลำดับ แรงงานเครื่องจักรใช้ในปริมาณเฉลี่ย 3.57 8.94 และ 7.18 ชั่วโมงต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S1M) มีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 138.21 กิโลกรัมต่อไร่ ฮอร์โมนชนิดน้ำ 0.28 ลิตรต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชเฉลี่ย 2.87 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 2.40 ลิตรต่อไร่ สำหรับแรงงานคนมีการใช้เฉลี่ย 4.20 คนต่อวันต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรมีการใช้เฉลี่ย 6.93 ชั่วโมงต่อไร่

ต้นทุนการผลิต ผลผลิต มูลค่าผลผลิตและผลตอบแทนการผลิต สรุปในภาพรวมโดยเฉลี่ยทุกช่วงอายุที่สุ่มเก็บข้อมูล ของแต่ละสภาพความเหมาะสมทางกายภาพของดิน(บางพื้นที่ได้ข้อมูลไม่ครบช่วงอายุ) สำหรับราคาผลผลิตใช้ค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกที่ราคาเฉลี่ย 3.29 บาทต่อกิโลกรัม

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมสูง(S1) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 3,578.13 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,772.06 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 9,101.77 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,726.29 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,375.49 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 5,517.56 5,045.77 และ 2,670.29 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานกลาง(S2) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 3,077.50 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 10,124.98 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 6,269.18 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,716.78 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,552.40 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 5,751.43 5,408.20 และ 3,855.80 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมเล็กน้อย(S3) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 2,634.35 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 5,200.21 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 6,496.65 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,811.67 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,684.98 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด และผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 968.66 และ 388.54 บาทต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดขาดทุนเฉลี่ย 1,296.45 บาทต่อไร่

พื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปานสูง ซึ่งมีการจัดการโดยการยกร่อง(S1M) ได้รับผลผลิตเฉลี่ย 2,333.97 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 7,678.77 บาทต่อไร่ มีการใช้ต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดทั้งหมดเฉลี่ย 7,003.11 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,254.77 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,748.34 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยทั้งหมดเฉลี่ย 2,942.13 2,424.00 และ 675.66 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านการผลิตและการดูแลรักษา เช่นการใช้ปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ใส่ปุ๋ยตามปริมาณความต้องการของพืชแต่ใส่ตามราคาของผลผลิต ถ้าราคาดีเกษตรกรก็จะมีการใส่ใจที่จะดูแลรักษา ถ้าราคาไม่ดีก็จะไม่ค่อยดูแลรักษา หรือใส่ตามจำนวนเงินที่สามารถซื้อหาได้ สูตรที่ใช้ก็ใช้ตามที่ร้านค้าหรือตัวแทนจำหน่ายแนะนำ หรือใช้ตามเพื่อนบ้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยพัฒนาเพื่อเป็นการเสริมสร้างรากฐานการผลิตให้มีประสิทธิภาพ มีต้นทุนการผลิตต่ำ ผลผลิตต่อไร่สูงและมีคุณภาพตลอดจนปริมาณผลผลิตสม่ำเสมอ ส่วนทางด้านของวิชาการ ควรสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ปาล์ม น้ำมันที่ให้ผลผลิตเป็นปริมาณน้ำมันที่เทียบเท่ากับการผลิตของผู้ผลิตรายใหญ่ พร้อมทั้งเผยแพร่ และสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถผลิตได้จริงตามผลการวิจัย และจากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลาง(ลานเท)ในลักษณะของการขายอิสระแล้วแต่ความพอใจของเกษตรกร ดังนั้นควรเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกรโดยการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันของชาวสวนปาล์มฯ โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองให้เกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย รวมถึงสร้างเสถียรภาพด้านราคา ต้นทุนการผลิต ความมั่นคงและคุณภาพของวัตถุดิบ ในอันจะส่งผลให้เพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ในอนาคตอันใกล้ที่ไทยต้องก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC)